

1

ANONİM HALK ŞİİRİ

- Halkın ortak malı olan , söyleyeni belli olmayan edebiyattır.
- Sözlü edebiyat geleneği üzerine temellendirilmiştir.
- Nazım birimi dördlüktür.
- Kullanılan ölçü hecedir.
- Yarım ve cinaslı uyak sıkça tercih edilmiştir.
- Mani , türkü , bilmece , ninni , ağıt gibi kim tarafından oluşturulduğu bilinmeyen ürünler yer alır.

2

MANİ

- Halk şiirinin en kısa nazım biçimidir.
- Tek dördlükten oluşur
- 7'li hece ölçüsüyle söylenir
- Uyak şeması aaxxa
- İlk iki dize doldurma dizedir asıl söylenmek istenen son iki dizede verilir.
- Aşk , doğa güzellikleri , ayrılık , özlem gibi konular işlenir.
- Birinci dizedeki hece sayısının eksik olması , dize sayısı ve uyaklarının cinaslı olmasına göre adlar alır.

3

1) DÜZ MANİ

- Tüm dizeleri 7 hecelidir
- Tek dördlükten oluşur
- Kafiye örgüsü aaxxa'dır.

Ör: Bizim kapı açıktır
Sofra dolu kaşıktır
Anne benim suçum ne
Oğlan bana aşkıdır

4

2) CİNASLI KESİK MANİ

- Birinci dizesi 7 heceden azdır.
- Cinaslı uyak kullanılır

Ör: Dünyasına

Bakma sen dünyasına
Dünya benim diyenin
Dün gittik dün yasına

5

YEDEKLİ (ARTIK MANİ)

- Düz maninin sonuna aynı uyakla iki dize eklenir.
- Yedekli manilerde cinas kullanılmaz
- aaxxa uyak düzeni ile yazılır.

Ör: Ağlarım çağlar gibi
Derdim var dağlar gibi
Ciğerden yaralıyım
Gülerim sağlar gibi
Her gelen bir gül ister
Sahipsiz bağlar gibi

6

TÜRKÜ

- Özel bir ezgiyle söylenen anonim halk edebiyatı nazım şeklidir.
- Genelde söyleyeni belli değildir.
- Söyleyeni belli olan türküler az da olsa vardır.
- Türkü Anadolu'nun bazı yerlerinde "yır" adıyla anılır.
- Aşk , ayrılık , gurbet , ölüm , kahramanlık , özlem gibi konuları işler.

1

- İki bölümden oluşur: Asıl sözlerin bulunduğu bölüme "bent" denir.
- İkinci bölüm ise her bendin sonunda tekrarlanan nakarattır. Buna "bağlama veya kavustak" denir.
- Bentler ve kavustaklar kendi aralarında uyaklanır.
- Hece ölçüsünün her kalıbı ile söylenir.
- Genellikle yedili, sekizli, on birli hece kalıpları kullanılır.
- Yapılarına, konularına ve ezgilerine göre de gruplandırılırlar.

2

3

4

5

6